

Tämä teksti on Työturvallisuuskeskuksen sivuilta. Sitä on muokattu vähän helpommaksi. Voit lukea alkuperäisen tekstin täältä: [Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi](#).

Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi

Työturvallisuutta arvioidaan, koska halutaan estää onnettomuudet, tapaturmat ja vaaratilanteet.

Työturvallisuutta arvioi aina ryhmä. Se voi olla työpaikalla jo valmiina (työsuojeluorganisaatio) tai se voidaan tehdä erikseen. Ryhmän sopiva koko on 3-5 henkilöä. Arviointiryhmässä pitää olla vetäjä eli johtaja.

Jos työpaikalla on esimerkiksi kemiallisia aineita tai koneita, käytetään asiantuntija-apua. Silloin arviointi myös tehdään yksityiskohtaisemmin.

Työterveyshuolto voi myös toimia asiantuntijana, kun arvioidaan työhygieniaa ja työntekijän henkistä kuormitusta.

Arvioinnin kohteen tulee olla sopivan kokoinen, ei liian suuri. Se voi hyvin olla yhden esimiehen vastuualueen kokoinen.

Vaarat ja haitat pitää tunnistaa. Tunnistamista varten pitää tietää arviointikohteessa tehtävät työt, pitää katsoa ja seurata työn tekemistä ja pitää haastatella työntekijöitä. On hyvä käyttää tarkistuslistoja. Silloin työ on järjestelmällistä.

Tavallisten työpäivien lisäksi pitää muistaa epätavalliset: huolto- ja korjaustyöt, loma-ajat, erilaiset työvuorot, sijaiset ja harjoittelijat.

Arvioinnissa kysytään, kuinka suuri riski on. Täytyy tutkia kahta asiaa:

1. Kuinka todennäköistä on, että vaaratilanne tulee?
(=tapahtuman todennäköisyys)
2. Kuinka vakavia haittoja vaarasta voi tulla?
(= haittojen vakavuus)

Kun mietitään tapahtuman todennäköisyyttä, pitää pohtia seuraavia:

Kuinka usein vaaratilanne voi tulla?

Kuinka kauan vaaratilanne voi kestää?

Voiko tietää ennakkoon, milloin vaaratilanne tulee?

Voiko vaaratilanteen ehkäistä?

Kun mietitään haittojen vakavuutta, pitää pohtia seuraavia:

Onko haitta lievä vai vakava?

Kuinka monta ihmistä joutuu vaaraan?

Voiko haitasta parantua?

Kuinka kauan haitta kestää, lyhyen aikaa vai pitkän aikaa?

Ryhmän täytyy arvioida riskin merkittävyyttä. Riskin merkittävyys tarkoittaa, että ryhmä päättää, pitääkö tehdä jotain. Jos riskin merkittävyys on hyväksyttävä, ei tarvitse tehdä mitään. Jos riskin merkittävyys ei ole hyväksyttävä, työpaikalla täytyy tehdä jotain, että riski pienenee.

Kun päätetään, mikä toimenpide tehdään, pohditaan seuraavia:

- Jos suuri riski pienenee, toimenpide kannattaa tehdä.
- Jos monen työntekijän turvallisuus paranee, toimenpide kannattaa tehdä.
- Jos työtä on helpompaa tehdä, toimenpide kannattaa tehdä.
- Jos laki vaatii, asiakkaat tarvitsevat ja työpaikan omat tavoitteet toteutuvat, toimenpide kannattaa tehdä.

Toimenpiteet valitaan siis niin, että saadaan mahdollisimman paljon turvallisuutta, turvallisuushyötyjä.

Riskien arviointi on jatkuvaa ja säännöllistä. Riskien arviointia tarvitaan aina, kun työpaikalla asiat muuttuvat: kun tulee uusia töitä, kun tulee uusia työntekijöitä, kun tehdään remonttia.

Turvallisuudesta pitää huolehtia joka päivä. Jos työpaikalla sattuu vaaratilanne, sinun pitää ilmoittaa työnantajalle.

Riskien arvioinnista ja toimenpiteistä pitää tehdä raportti, jota voivat lukea esimiehet ja työntekijät.

Tietoa työturvallisuusriskeistä tarvitaan esimerkiksi, kun opastetaan ja perehdytetään uusia työntekijöitä ja kun tehdään työohjeita ja käyttöohjeita.